

Список використаних джерел

1. Гернет, М. Н. Социальные факторы преступности / М. Н. Гернет. – М. : Унив. тип., 1905. – С. 209.
2. Гернет, М. Н. Моральная статистика / М. Н. Гернет. – М., 1922. – С. 16.
3. Гернет, М. Н. Самоубийства в 1925 и 1926 гг. / М. Н. Гернет. – М., 1929. – С. 57.

ЖУРЕНОК Т. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри загальнотеоретичної юриспруденції

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ НЕУРЯДОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ЮРИДИЧНИЙ ФАКТ

Юридичні факти — це конкретні життєві обставини, з якими норма права пов'язує виникнення, зміну чи припинення правовідносин або визначених юридичних наслідків. Вони є передумовою для прикладення абстракції у вигляді норми права до конкретної життєвої ситуації, тобто норма права визначає певні обставини, за яких суспільні відносини набувають форми правових.

За вольовою ознакою усі юридичні факти ділять на події та дії; за наслідками, які слідує за юридичними фактами, — на правостворюючі, правозмінюючі та правоприпиняючі та ін. Можна назвати й такі класифікації юридичних фактів: позитивні і негативні, правостворюючі й правоперешкоджаючі, головні й підлеглі. Розмежування юридичних фактів провадиться й на головні (істотні) та підлеглі (уточнюючі, конкретизуючі); на матеріальні і процесуальні; оформлені й неформлені.

Правова форма суспільних відносин (правові відносини) є особливою формою соціальної взаємодії. Юридичні факти виступають невід'ємним елементом правовідносин та у зв'язку із цим повинні відповідати певним спеціально юридичним вимогам, таким як юридична надійність, динамічність, стабільність, формальна визначеність. Чітке, формальне, документальне засвідчення юридично значимих дій в повсякденному житті сприяє підвищенню правової культури особистості, зміцнює правопорядок та значно полегшує захист інтересів громадян у разі їх порушення.

Юридичні факти за своєю природою, як правило, не можуть існувати у неформальному вигляді. Соціальна обставина лише тоді породжує правові наслідки, коли вона певним чином зафіксована і встановлена законними засобами у правозастосовному процесі. В. Б. Ісаков вказує, що у загальному вигляді система фіксації юридичних фактів включає:

органи, організації і посадових осіб, які уповноважені фіксувати ті чи інші фактичні обставини; встановлені законом засоби фіксації і стандартні процедури їх обробки (видання наказів, що оформлюють ті чи інші факти, унесення записів до особових справ, трудових книжок, реєстрація у журналах, складання актів тощо); дії з видання у встановленому порядку інформації про юридичні факти (свідоцтв, копій, витягів, довідок та ін.). Виокремлюється два види фактофіксації: загальну (фіксація незалежно від їх використання у конкретних правовідносинах) і спеціальну (ведеться компетентними органами по конкретній юридичній справі і здійснюється у межах, необхідних саме для цієї справи) [1]. Фіксація є реєстраційною діяльністю, документальним закріпленням фактичних обставин.

Офіційне визнання уповноваженими органами держави громадських об'єднань може розглядатись як спеціальний юридичний факт, оскільки має свою специфічну природу і особливий характер. Легалізація неурядових організацій (НУО) породжує виникнення, трансформацію (зміну) або припинення правових відносин між різними суб'єктами, тому є юридичним фактом.

Як спеціальний юридичний факт легалізація поєднує ознаки правотворюючих (настають правові наслідки) і правоперешкоджаючих (перешкоджають настанню правових наслідків) юридичних фактів.

Так, з моменту отримання прийняття легалізуючим органом позитивного рішення про легалізацію громадського формування, воно може розпочати здійснення передбаченої статутними документами діяльності, з моменту внесення відомостей до реєстру юридичних осіб, — реалізовувати надані юридичним особам права і обов'язки (з урахуванням специфіки правового статусу НУО); із внесенням до відповідного реєстру даних про припинення НУО відповідно до рішення, прийнятого за результатами делегалізаційної процедури, припиняються правові відносини цієї організації з іншими суб'єктами тощо.

Офіційне визнання уповноваженими органами держави громадських об'єднань може розглядатись як спеціальний юридичний факт, оскільки має свою специфічну природу і особливий характер.

Легалізація — це узаконення, надання юридичної сили документу, дії або організації [2, с. 127]. У випадку з легалізацією НУО ми можемо говорити про надання юридичної сили прийнятому установчими зборами (конференцією) рішення про утворення громадського об'єднання. З моменту легалізації неурядова організація набуває правового статусу, розпочинає своє легальне світоіснування. Водночас з легалізацією НУО припиняється розрізнена діяльність певної групи осіб, які об'єдналися задля досягнення спільної мети. Фактично відносини між двома і більше особами оформлюються договором у формальну, діючу на постійній основі структуру з метою досягнення спільних цілей, а схвалення уповноваженим державою органом такого «договору» спричинює

виникнення правових відносин НУО з іншими учасниками цивільного обороту. Дійсно, прийняття і оформлення певним чином рішення установчих зборів засновників громадського утворення про своє утворення, подання документів для проведення реєстрації НУО, – спрямовані на офіційне визнання, узаконення або легалізацію такої організації. Так, юридична категорія легалізації розкривається у Малій енциклопедії теорії держави і права через декілька визначень, серед яких — офіційне визнання факту утворення юридичної особи та набуття нею правового статусу шляхом вчинення певних юридично значимих дій зі сторони керівництва (власників) юридичної особи (подання відомостей, здійснення реєстрації тощо) [3, с. 141].

Отже легалізація є складним або ж ступеневим юридичним фактом.

Подібним до легалізації за складністю є такий юридичний факт як делегалізація. Делегалізація є по суті офіційним визнанням припинення НУО у спосіб, визначений законом. В залежності від наявності чи відсутності волевиявлення членів громадського об'єднання, набір юридичних фактів, які входитимуть до процедури делегалізації може різнитись. У добровільному порядку НУО припиняється з власної волі, у примусовому — на підставі рішення уповноваженого органу за відсутності бажання припинитись у самого громадського об'єднання. Окрім прийняття рішення уповноваженим органом НУО чи судово-необхідно вчинити й таку дію як подання документів до легалізуючого органу для проведення відповідних легалізаційних процедур. Тобто при офіційному визнанні припинення НУО маємо також декілька юридичних фактів, які є взаємопов'язаними. Узаконення уповноваженим органом припинення громадського утворення є обставиною, яка перешкоджає подальшій діяльності припиненої НУО, призводить до зміни та/або припинення правовідносин з іншими учасниками цивільного обороту.

Складність легалізації як юридичного факту обумовлена специфікою легалізаційної процедури, котра зазвичай об'єднує низку юридичних фактів, серед яких: дії, події, правостворюючі, правозмінюючі, правоприпиняючі, головні та підлеглі, матеріальні і процесуальні та багато інших видів юридичних фактів. Унікальність цього спеціального юридичного факту обумовлюється тим, що він є багатоступеневим, а отже складним, тривалим у часі, та таким, що відображає не тільки кінцевий продукт у вигляді рішення уповноваженого органу та внесення даних до реєстру. Легалізація виступає як структурована послідовність взаємопов'язаних та різних за характером юридичних фактів.

Список використаних джерел

1. Кикоть Г. Юридичні факти у механізмі правового регулювання: проблеми теорії / Г. Кикоть // Право України. – 2005. – № 7. – С. 109– 112.

2. Наливайко Л. Р. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права / Наливайко Л. Р., Беляєва М. В. – 2-е вид. допов. – Запоріжжя: Дніпровський металург, 2010. – 304 с.
3. Мала енциклопедія теорії держави і права / за заг. ред. Ю. Л. Бошицького. – К. : Вид-во Європейського університету, 2010. – 368 с.

ПОЛОЖЕННИЙ А. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри загальнотеоретичної юриспруденції

ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Комунікація є першоосновою існування правового суспільства. Її роль у суспільному житті зростає з розвитком засобів комунікації, які набули неймовірних масштабів у ХХІ столітті. Синтез гарячих та холодних засобів комунікації [1, с. 14] з юриспруденцією у процесі формування новітніх методів впливу на індивідуальну правосвідомість покликаний кардинально змінити звичні способи вирішення нагальних проблем українського суспільства. Створення аудіовізуального образу наявної проблеми, впровадження у повсякденний спосіб життя суспільно ефективних та доцільних моделей типової поведінки. Популяризація ефективних моделей суспільної поведінки шляхом використання поширених засобів комунікаційних уважається ефективним методом впливу на підвищення рівня правової свідомості та правової культури. Залучення суспільних авторитетів до популяризації таких моделей поведінки.

Засоби комунікації мають усі необхідні можливості, з огляду на їх поширеність та масовий характер щодо ефективного впровадження фундаментальних ідей розвитку українського суспільства та України в цілому. Вплив засобів комунікації на суспільну правосвідомість має на меті сталий розвиток України у екологічній, економічній та соціальній сферах.

Глобальний характер наслідків недотримання фундаментальних принципів охорони навколишнього природного середовища призведе до катастрофічних змін у природі, які потягнуть за собою необхідність вжиття світовою спільнотою кардинальних мір спрямованих на їх подолання. Ефективність таких заходів буде прямо залежати від масштабу змін звичних для суспільства способів існування. В Україні першоосновою таких впроваджень на практиці є закріплення даних принципів на законодавчому рівні та перейманні досвіду країн, що досягли найбільшого прогресу у відповідній сфері та мають схожі з Україною умови. На рівні суспільної правосвідомості сталий розвиток екологічної